نام و نام خانوادگی:	به نام خداوند جان و خرد	تاریخ: ۶ /۱۰/ ۱۴۰۲
نام پدر:	اداره کل آموزش و پرورش استان قزوین	ساعت:
نام درس: فارسی ۳ کلیه رشته‌ها	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان البرز	مدت آزمون: ۷۵ دقیقه
نوبت آزمون: دی ماه	دبیرستان پیامبر اعظم(ص) شاهد	تعداد صفحه: ۴
نام دبیر: پرپینچی	مهر و امضا آموزشگاه	تعداد سوال: ۳۷
نام ونام خانوادگی مصحح:	نمره به عدد: نمره به حروف:	تاریخ و امضا

سؤالات

ردیف	بخش اول: قلمرو زبانی (۷ نمره)	نمره
۱	عبارات زیر«باد بسیار گرم و زیان‌رساننده» در توضیح چه واژه‌ای چیست؟ الف) باد بسیار گرم و زیان‌رساننده:..... ب) پرده نقاشی که در ساختمانی که سقف مدور دارد، به دیوار بچسپانند؛ چنان که هر کس در آنجا بایستد، گمان کند که افق را در اطراف خود می‌بیند:.....	۰/۵
۲	در دو بیت زیر دو واژه بیابید که با هم رابطه ترادف دارند. الف) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم همه توحید تو گویم که به توحید سزایی ب) سریر ملک عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد	۰/۵
۳	در هر یک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بعد از او عموی بزرگم برجسته‌ترین شاگرد (حوزه، حوضه) ادیب بزرگ بود. ب) گفت: «از (بهر، بحر) غرامت جامه‌ات بیرون کنم» گفت: «پوسیده است جز نقشی ز پود و تار نیست» ج) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (صوابش، ثوابش)	۰/۷۵
۴	در کدام گزینه غلط املایی است؟ صحیح آن را بنویسید. الف) روزهای سخت ما خیلی زود می‌رسد، مین‌هایی که قرار بود برسد، هنوز نیامده است. اگر جلوی دشمن مین-گذاری کرده بودیم، حالا خیالمان راحت بود. ب) در اولین دقایق صبح، اهداث این خاکریز هشت نه کیلومتری به پایان رسید و خاکریزی که به کمک دو نیروی مهندسی شروع شده است.	۰/۲۵
۵	کدام گروه از کلمات زیر سه مورد از نظر املایی نادرست است؟ صحیح آنها را بنویسید. حیات و ممات، شیون و سور، علف و خوار، مطاع و فرمانروا، خوان نعمت بی‌دریغ، سزاوار ثنا، ضماد و مرهم، تیلسان آبی، سپیدمعجر، بهت و حیرت، شبه و مانند، صفای اهورایی، فخر و مباحات، دم ستوران، تموز سوزان کویر، تحویل خاکریز	۰/۷۵
۶	شکل صحیح واژه نادرست را در عبارت زیر بنویسید. «چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید؛ از تو چون یاد کنم؟! اما چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی آنک آن بزرگ نزد حق یاد کند و ارزه دهد، حق، آن را بردارد.»	۰/۲۵
۷	در عبارت «نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی! فردای همان روز ترقی را رها کردم، پا به رکاب گذاشتم و به سوی زندگی روان شدم.» الف) در جمله اول چه واژه‌ای حذف شده نوع حذف به قرینه لفظی است یا معنایی؟ ب) کدام واژه در نقش «وابسته وابسته» به کار رفته و واژه ی((چنگ))چه نقش دستوری دارد؟	۰/۵ ۰/۵

www.konoor.ir

۸	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۰/۷۵
۹	نمودار پیکانی گروه «سه جلد کتاب» را رسم کنید.	۰/۵
۱۰	نوع کاربرد «را» در مصراع دوم «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست» چیست؟	۰/۲۵
۱۱	با توجه به عبارت «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبت است؛ زیرا که همه عشقی محبت باشد اما همه محبتی عشق نباشد.» الف) نقش دستوری کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده «عشق» و «خاص‌تر» به ترتیب چیست؟ ب) جمله اول: «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند» چه نوع جمله‌ای از لحاظ تعداد اجزا است؟ ج) در عبارت بالایک «پیوند هم‌پایه‌ساز» بیابید. د) زمان فعل‌های «رسد» و «خوانند» به ترتیب چیست؟	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
بخش دوم: قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۲	مصرع دوم بیت زیر را بنویسید. آیینهء نگاهت،پیوند صبح وساحل	۰/۵
۱۳	مصراع اول بیت زیر را بنویسید. ..... هان ای پسربکوش که روزی پدر شوی	۰/۵
۱۴	آثار کدام یک از نویسندگان و شاعران زیر در کمانک ذکر نشده است؟ محمد بهمن بیگی، عطار نیشابوری، شهاب الدین سهروردی، عین القضات همدانی، مولوی (مثنوی معنوی، تذکره الاولیا، بخارای من ایل من، فی حقیقه العشق، فیه ما فیه)	۰/۲۵
۱۵	م.سرشک آفریننده کدام یک از آثار زیر است؟ الف) از پاریز تا پاریس ب) روایت سنگرسازان ج) مثل درخت در شب بارانی د) قصه شیرین فرهاد	۰/۲۵
۱۶	خالق کتاب کویر «.....»، و کتاب کلیله و دمنه را «.....» ترجمه کرده است.	۰/۵
۱۷	در عصر مشروطه با توجه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی غزل ..... رواج یافت.	۰/۲۵
۱۸	شعری که بر پایه «سوال و جواب» سروده شده باشد در اصطلاح ادبی ..... می‌گویند.	۰/۲۵
۱۹	کدام کلمات در عبارت زیر آرایه «سجع» را پدید آورده‌اند؟ درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.	۰/۵
۲۰	واژه «آتش» در کدام مصراع آرایه «استعاره» را پدید آورده است؟ آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد	۰/۲۵
۲۱	کدام واژه در عبارت زیر مفهوم نمادین دارد؟ ای عزیز! پروانه، قوت از آتش عشق خورد، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد.	۰/۲۵
۲۲	کدام یک از کلمات مشخص شده در بیت زیر، «مشبه» است؟ بر کن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم بر کند	۰/۲۵
۲۳	آرایه ادبی مناسب با بیت زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را (اسلوب معادله، حسن تعلیل)	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۲۴	دو آرایه بارز در «مصراع دوم» بیت زیر چیست؟ همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی	۰/۵
۲۵	کلمه مشخص شده در بیت زیر پدیدآورنده کدام آرایه ادبی هستند؟ در عالم پیر هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق **خوش‌سودایی** است	۰/۲۵
۲۶	کدام یک از آرایه‌های ادبی زیر در بیت زیر وجود ندارد؟ تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند الف) حسن تعلیل ب) ایهام ج) استعاره د) کنایه	۰/۲۵
	بخش سوم قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۷	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید. ۴ نمره	
	الف) غرق در این دریای سبز معلق بودم که بر آن مرغان الماس پر تک تک از غیب سر می‌زنند.	۰/۷۵
	ب) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.	۰/۵
	ج) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.	۰/۵
	د) چه استبعادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ماه بنویسم.	۰/۲۵
	ه) برکش زسر این سپید معجر/ بنشین به یکی کبود اورند	۰/۵
	و) گفت باید حد زند هشیار مردم مست را	۰/۵
	ز) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد/ زاشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است	۰/۵
	ح) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد	۰/۲۵
	ط) در غم ما روزها بی‌گاه شد	۰/۲۵
	درک مطلب (۴ نمره)	
۲۸	با توجه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» شرط فراموش نشدن ملت‌ها در طول تاریخ چیست؟	۰/۲۵
۲۹	از نظر مولانا در بیت «نی حریف هر که از یاری برید/ پرده‌هایش پرده‌های ما درید» چه کسانی می‌توانند آواز نی را درک کنند؟	۰/۲۵
۳۰	با توجه به عبارت «ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هر چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. عشق بنده را به خدا رساند؛ پس عشق از بهر این معنی، فرض راه آمد.» چرا عاشق شدن را واجب دانسته است؟	۰/۲۵
۳۱	با توجه به متن «ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن **امام راستین** و بزرگم را	۰/۷۵

www.kanoon.ir

	که همچون **این شیعه گمانم و غریبش**، و در کنار **آن مدینه پلید** و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.» منظور از «امام راستین»، «شیعه گمنام و غریب» و «مدینه پلید» به ترتیب چیست؟	
۳۲	در بیت «محرم این **هوش** جز **بی‌هوش** نیست/ مر زبان را مشتری جز گوش نیست» منظور از «هوش» و «بی‌هوش» چیست؟	۰/۵
۳۳	در بیت «با شیر سپهر بسته پیمان/ با **اختر سعد** کرده پیوند» منظور از «شیر سپهر» و «اختر سعد» چیست؟	۰/۵
۳۴	در عبارت «یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فرو برده و در بحر مکاشفت مستغرق شده؛ آنگه که از این **معاملت** باز آمد، یکی از یاران **به طریق انبساط** گفت: «از این **بوستان** که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟»، منظور از «معاملت»، «انبساط» و «بوستان» به ترتیب چیست؟	۰/۷۵
۳۵	در بیت «بگفت او آن من شد زو مکن یاد/ بگفت **این**، کی کند بیچاره فرهاد» منظور از «این» چیست؟	۰/۲۵
۳۶	دربیت زیر منظور از ((دیر شدن روز))چیست؟ مکر او معکوس و او سرریز شد/ روزگارش برد و روزش دیر شد	۰/۲۵
۳۷	مفهوم کدام گزینه «دشوار و پر خطر بودن راه عشق» را بیان می‌کند. الف) آتش عشق است کاندر نی فتاد/ جوشش عشق است کاندر می فتاد ب) نی حدیث راه پر خون می‌کند/ قصه‌های عشق مجنون می‌کند	۰/۲۵

پیروز و سربلند باشید.

www-kanoon.ir

www-kanoon-ir